

Bičiulyste

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulyste“ arba

P.O. Box 4102
Wheaton, IL 60189
el paštas bičiulyste@aol.com

Nr. 004 (121)

Ketvirtieji leidimo metai

Sausio 27 d. 2004

Antradienio priedas

Gyvenu Teksase
Sportas
2 psl.

Psichologo žvilgsniu
Kaip sunku tėvams vaikus suprasti
3 psl.

Tuesday supplement

Dovanos
Imigracija
Pataria advokatas
4 psl.

Galvosūkliai
Patarimai
Renginiai
5 psl.

Šiame numeryje:

Su kryžiumi iš Vilniaus į Romą

Marija Remienė

Lietuva, Tėvyne mūsų...

Pastangos pakeisti valstybės
orientaciją

Vytautas Visockas

Kiek šiandien Lietuvoje tautiečių žino apie lietuvių maldininkų kelionę į Vatikaną, nešusių kryžių Europos valstybių keliais? Nedaug. Nedaug kas žino ir išeivijoje, nebent tie, kurie prenumeruoja „XXI amžių“. Šiandien Lietuvoje apie katalikų bendriją ir tikinčiuosius spaudoje ir TV laidose daugiausia būna tik šmeižto pareiškimai ir net šaipymasis iš Šventojo Tėvo negalios. Sakoma, kad Lietuvoje yra spaudos laisvė, bet ta „laisvė“ plačiai atverė duris šmeižtams ir šiuoklėms. „Didžioji“ spauda yra užurpuota dažniausiai tik vienai krypčiai.

„Minėdami 10-ąsias popiežiaus Jono Pauliaus II atvykimo į Lietuvą metines ir Jo pontifikato 25-ąsias metines, praėjusiais, 2003-aisiais metais birželio 7-ąją dieną prasidėjo piligriminė kelionė pėsčiomis iš Vilniaus Arkikatedros Bazilikos į Vatikaną Šv. Petro Baziliką atsisveikinti Dievui už pasaulio nuodėmes ir už taiką žemėje intencija“, — taip buvo apibūdintas kelionės tikslas.

Maldininkai keliavo 130 dienų, įveikdami 3,160 kilometrų. Kiekvienas keliauninkas sudėvėjo po 3 poras batų. Pilgrimai kiekvieną kelionės dieną išklaušė šv. Mišias, o popiliui nepraleido nė vienos dienos. Karštį, liūtį ir daug kitų išbandymų teko jiems patirti, bet niekas nesulaukė siekti savo tikslo. Giedodami giesmes, kalbėdami rožinį, buvo laiminami sutiktų tikinčiųjų, kurie net padėdavo bent kelis kilometrus nešti kryžių. Vietos žurnalistai bei TV stotys skyrė daug dėmesio piligrimams, ypač Lenkijos anglikasai, kunigai. Jiems buvo sunku patikėti šių trisdešimtys lietuvių pasišventimu. Be to, visus stebino tai, kad didesnė grupės dalį sudarė moterys. Žygio organizatorė buvo taip pat moteris Danutė Totoraitytė, „Marija“ maldos kelionių centro direktorė. Grupės vadovas buvo Gintaras Nauzdžiūnas, Marijos legiono narys iš Klaipėdos.

Spalio 14 d. vakare lietuviai pilgrimai pasiekė Romą. Naktį kryžius buvo paliktas koplyčioje, netoli Šv. Petro aikštės. Spalio 15 d. rytą nuotaika buvo šventiška, nes žinojo, kad juos priims Šv. Tėvas. Šv. Petro

aikštėje plevėsavo įvairių tautų vėliavos, o jų tarpe ir Lietuvos trispalvė. Pasigirdus šūkiams „Vivat Papa“, tuoj pat įriedėjo Šventojo Tėvo mašina.

Lietuviams buvo paskirta vieta visai arti Šventojo Tėvo sosto. Šventasis Tėvas sveikino tikinčiuosius visomis pasaulio kalbomis. Mieliausi žodžiai buvo ištarti popiežiaus Jono Pauliaus II lūpomis lietuviams: „Sveikinu visus lietuvius. Ypatingai atnešusius kryžių. Viešpats telaimina jus. Garbė Jėzui Kristui“. Lietuviai išklė trispalvę ir dėkojo: „Ačiū, ačiū, ačiū“. Lietuvos moterys dauguma vilkėjo tautiniais drabužiais, buvo pasidabinusios gintaro vėriniais.

Ypač didelio dėmesio Kryžiaus nešimo dalyviai susilaukė iš kunigų, mokytojų ir kitų pi-

Nuotraukose:

viršuje — šv. Tėvas Jonas Paulius II laimina lietuvius, atnešusius kryžių ir dovanas; kairėje — Lietuvos maldininkai neša kryžių Europos keliais; apačioje — visa Lietuvos maldininkų grupė Vatikane šv. Petro aikštėje.

Nuotraukos iš asmeninio Marijos Remienės albumo.

ligimų. Su jais fotografavosi lenkai, vokiečiai, filipiniečiai, anglai. Visi norėjo sužinoti žygio smulkmenas. Daugumas jų rankomis paliesdavo kryžių, jį pabučiuodavo.

Po žygio, jo organizatorė Danutė Totoraitytė kalbėjo: „Dabar visi žygio dalyviai jaučia kažkokią tuštumą, kurią buvo užpildę kasdien nešamas kryžius. Visi pasidarė nekalbūs, užsidarė savo viduje. Tai vyksta todėl, kai nebėra tos naštos, kai sakoma, jog jungas sunkus, o našta lengva. Kryžius buvo tarsi suaugęs kartu su visais jį nešusiais. Žygio dalyviai dar gerai nesuvokia, kokią milžinišką dalyką jie padarė“.

Spalio 15 d. vakare Šv. Petro aikštėje įvyko šv. Mišios. Aikštėje buvo visų kontinentų katalikų atstovų — visų tautų ir rasų. Šv. Mišiose dalyvavo

kardinolai, vyskupai, vienuoliai, pasauliečiai. Popiežius, laiminimo metu, kiekvienam katalikui buvo tikrą Dievo dovaną, nes ji

tiesiogiai laimino pats Popiežius. Lietuviai, nešdami kryžių, stebino žmones ir patys stebėjosi, nes su Dievo pagalba

įveikė tokį ilgą kelią.

Parengta pagal „XXI amžių“

Psichikos
sutrikimas

Prieš mirtį žmonės paprastai susitaiko su savo priešais, net jeigu jie buvo „mirtini“, atsiprašo tų, kuriuos kada nors įžeidė, pažemino, apšmeižė... Prieš mirtį žmonės atgailauja, bijo Dievo (net tie, kurie Dievo nebijo), nenori į kapus, į pomirtinį gyvenimą (priklausomai nuo įsitikinimų) nusinėti pykčio, blogų darbų.

Todėl Vytauto Petkevičiaus „Durnių laivas“ šia prasme labai nustebino. Žmogus gyvenimo saulelydyje — ir toks žiaurus, negailestingas, toks piktas ir neteisingas! O jeigu nespėsi, Vytautai, parašyti „Atgailos laivo“, jeigu nespėsi atsiprašyti savo aukų, kurioms tu, be abejo, sutrumpinai gyvenimą? Juk pabudusi sąžinė gali graužti sparčiau, negu „šnapsas“, kurį tu šiomis dienomis Prezidentūroje išlakei su O. Valiukevičiute.

Taigi, ne visada senatvė — tai išmintis, pakantumas, atlidumas... Pasitaiko ir išimčių, kurias dažniausiai sąlygoja įvairūs psichikos sutrikimai. Gyvename juk didelės įtampos laikais, strimagalviais bėgame, lekiamo, alkūnėmis skinanės kelią ir džiaugiamės, kai pavyksta kam nors sukrivinti nosį.

Baisus tu, Vytautai Petkevičiaus. Vienas mūsų internetinio laikraščio skaitytojas nelietuvius mums grasina: paskysiu jus V. Petkevičiui. Jūs labai tendencingai rašote apie Rusiją, apie jos specialiąsias tarnybas, jūs atvirai simpatizujete tai prakeiktai Amerikai — V. Petkevičius jus sumaišys su purvais.

Lietuviškojo elito
literatūra

Ar reikia bijoti V. Petkevičiaus purvo? Ir taip, ir ne. Jeigu chuliganas tyčia pasuko į balą ir jus aptėskė nuo galvos iki kojų, ar kas palaikys jus nevalyvu? Nebent toks pat chuliganas. Stribo (jis pats save taip vadina) taškymasis purvais toks akivaizdus, kad jis beveik negali sutepti. Kas aktyviai dalyvavo Sąjūdžio renginiuose, ide-

miai skaitė to meto spaudą, to V. Petkevičius nesukladins. Kas kita jaunimas, nauja karta, kuri Atgimimo mitingus matė nuo tėvo ar motinos pečių, sėdėdami vaikškuose vežimeliuose. Jie gali šį paranojišką „tapšnojimą“ priimti už gryną pinigą, žinoma, jeigu nebus skaitę padorių tekstų apie Sąjūdį, Atgimimą. Pavojaus yra. Dalis visuomenės dabar skaito tik tokias knygas, kaip V. Petkevičiaus „Durnių laivas“, H. Daktaro „Išlikti žmogumi“. Ta visuomenės dalis nekantriai laukia R. Smailytės sąskaitų ją išdavusiems vyrams, V. Štusausko atsiminimų, kaip Seime ji prievartavo jaunutį jo sekretorę. Ko dar laukia visuomenė ir žiniasklaida? Be abejo, Jo Ekscelencijos bestselerio kol kas dar sąlyginio pavadinimo „Kaip aš... tapšnojau, kai buvau Jo Ekscelencija“.

Demokratija, spaudos laisvė atverė neribotas galimybes. Dabar knygas gali rašyti ne tik visokie poetai vadinami eilakaliai, visokie profesionalūs rašytojai, bet ir kitų profesijų profesionalai: banditai, vagys, prostitutės, kitaip tariant — elitas. Pirmieji gali rašyti, gali nerašyti — jų knygų niekas neskaito, nepastebi. O štai elito produkcija reklamuojama plačiai ir išsamiai. Pavyzdžiui, H. Daktaro pamokymus, kaip „Išlikti žmogumi“ juo nebuvo, labai išsamiai pristato „Lietuvos rytas“.

Bandymas perrašyti
istoriją

„Durnių laivą“ įtaigiai reklamavo LRT televizijos laida, kurioje dalyvavo pats knygos autorius, sovietinio laikotarpio savo knygas sudeginęs literatūros kritikas, žymūs žurnalistai, žurnalistų mokytoja ir psichologas. Literatūros kritikas pasakė, kad tiesa apie Sąjūdį ir vėlesnius laikus buvo sakoma ne visa, dozuotai, o Vytautas Petkevičius pasakė visą tiesą! Buvo ir kritinių pastabų, pavyzdžiui, esą netiesa, kad poetais, kažkada novadinai) taškymasis purvais, neišsiblaivo. Jis juk leidžia knygas, todėl tikrai kai kada turėtų išnukelti į 3 psl.

Autoriai apie save

Nesinorėtų rašyti apie save, nors labai jau didelis, sudėtingas ir įdomus buvo mano gyvenimas.

Buvau Lietuvos Teniso federacijos trenerių tarybos nariu. 1958–1959 metais vadovavau Lietuvos moksleivių rinkitinei SSSR moksleivių spartakijoje Maskvoje. Mano treniruoti šiauliečiai tenisininkai Romas Kachanauskas ir Sigitas Leskauskas tapo Lietuvos čempionais.

Buvau Lietuvos badmintono sporto pradininku — Federacijos kūrėju (1959–1969 metais), prezidentu, trenerių Tarybos pirmininku, vyriausiuoju treneriu, vienu iš pirmųjų SSSR sporto meistrų mokytojų — Petro Zubės, Juozo Baltrimo, Antano Narviko (pats buvau Lietuvos čempionu). Parašiau knygą „Badmintonas visiems“ (Vilnius, 1966 m.), SSSR komandinio čempionato Lietuvoje vyriausiuoju teisėju.

Vėliau (1961–1978m), Lietuvos šaudymo iš lanko sporto vienu kūrėju ir Trenerių tarybos pirmininku, Lietuvos čempionatų prizininku, SSSR sporto meistrų, Sąjunginės „Dinamo“ draugijos šaudymo iš lanko vyriausiuoju treneriu, Trenerių tarybos pirmininku, vyriausiuoju treneriu — SSSR, pasaulio, Europos ir Olimpinių žaidynių čempionų ir prizininkų treneriu. Mano auklėtiniai Gediminas Maksimavičius — SSSR rekordininkas, Jūratė Blonskytė, Arvydas Žykas, Vytautas Beninis, Laimutė Jasaitė, Gytis Vitkauskas (sūnus) — SSSR jaunių ir jaunučių — čempionai. Esu daug rašęs „Sporto“ laikraščio apie šaudymo iš lanko sporto problemas, išleidau mokymo — metodinį leidinį treneriams lietuvių ir rusų kalba „Šaudymas iš lanko“. Šiai sporto šakai populiarinti, vedžiau laidas Lietuvos TV, organizavau daugelį sąjunginių, tarptautinių varžybų, buvau vyriausiuoju teisėju. Mano darbas buvo įvertintas Sąjungine sporto teisėjų kategorija, suteiktas Lietuvos Nusipelnusio trenerio garbės vardas.

1969 — 1975 metais dalyvavau mokslinėje tiriamejo veikloje „Talentingų vaikų atranka į tiksliąsias sporto šakas“. Sukūriau psichologinio stabilumo sudėtingose gyvenimo situacijose patikrinimo programą, pagal ją ištyriau per 1,500 žmonių — įvairaus meistriškumo sportininkų, parengiau mokslines išvadas ir mokslinius straipsnius. Dalyvavau keturiuose Sąjunginėse ir tarptautinėse mokslinėse konferencijose, spausdinausi moksliniuose žurnaluose „Psichologija ir sport“, „Sportivnaja diagnostika“.

1968 metais mano pastangomis buvo įkurtas Lietuvos Tautinis Specialusis Olimpinių komitetas (TSOK), buvau išrinktas jo prezidentu (1988–1999). Vadovavau tautinėms programoms. Buvau tautinių programų direktoriumi. Lietuvos TSOK'as 1989 metų spalio mėnesio 24 dieną, pirmasis iš visų TSRS penkiolikos respublikų, buvo priimtas į tarptautinių specialijų olimpinį judėjimą, kaip nepriklausomas ir savarankiškos valstybės organizacija, nors Lietuva dar nebuvo atstauti Nepriklausomybės. 1990 m. birželio 27-tąją Glazgove (Škotija), kur vyko antrosios

Europos specialiosios olimpiados vasaros žaidynės, pirmą kartą Lietuvos sporto istorijoje mūsų tautos delegacija atstovavo Nepriklausomai Lietuvai, pirmą kartą buvo iškelta Lietuvos tautinė trispalvė. Mūsų mažos Lietuvos sportininkai — sutrikusio intelekto žmonės Europos ir Pasaulio Specialiosiose Olimpiadose per pirmąjį Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmetį Tėvynei padovanojo per šimtą aukso, sidabro ir bronzos olimpinį medalių, ir pademonstravo pasauliui, kad mes turime gabių sporto pedagogų, trenerių, kurie sugeba išradin-gai dirbti ne tik su sveikaisiais sportininkais, bet ir pačiais, rodo, beiviltiškaisiais žmonėmis, sovietų laikais sleptais nuo visuomenės.

Ar gali viską išvardinti, kiek daug buvo nuveikta darbe (nuo 1989–1999 m.) su Lietuvos specialiųjų mokyklų ir Pensio-natų sporto vadovais, pedagogais. Daug seminarų, kalnai mokslinės — metodinės literatūros. Be viso šio organizacinio, metodinio darbo, kad neatitrukus nuo sporto, treniravau golfininkus, iš jų Nijolę Sandaitę ir Jonas Palionis 1995 metų Pasaulio vasaros Specialiosios Olimpiados golfo varžybose laimėjo sidabro ir bronzos olimpinis medalius.

Lietuvos tautinio specialiojo olimpinio komiteto oficialaus laikraščio „Aš noriu laimėti“ redaktorius ir leidejas (1995–1996 metais) ir t.t.

Algirdo Vitkausko biografija turtinga, įvairi. Visko čia neišrašysi ir nesudėsi į nedidelį laikraščio plotelį. Neliko nepasiebtas, neliko neįvertintas: už sėkmingus pasirodymus Pasaulinėse ir Europos Specialiosiose Olimpiadose žaidynėse ir aktyvią visuomeninę veiklą, vystant Lietuvos neįgalųjų sportą ir meną, apdovanotas keturiais Lietuvos Respublikos Prezidento ir dviem Lietuvos Respublikos Ministrų Tarybos Pirmininko Padėkos raštais.

Pakvietusi Algirdą Vitkauską vadovauti „Bičiulystės“ sporto skyriui, manau būsiu suradusi sporto profesionalą, kuriam sportas — neatsiejama gyvenimo dalis. Sporto klausimais A. Vitkauskas rašys kiekviename „Bičiulystės“ numeryje. Jei turite klausimų, pageidavimų, pasiūlymų — rašykite mums. Pasistengsime atsakyti į jus dominančius klausimus.

Ligija Tautkuvienė

Sportas

Mielie ir gerbiami sporto bičiuliai, „Bičiulystės“ redakcijos sporto skyrius linki Jums visiems ir Jūsų šeimoms, mylinčioms kūno kultūrą ir sportą, kuo geriausias sveikatos, ištvermės ir užsispyrimo įsitvirtinanti didele galimybių šalyje, siekiant pri pažinimo visose gyvenimo srityse ir, žinoma, kūno kultūroje — sveikata palaikančioje ir išsaugojančioje srityje.

Te artimiausiu metu, šiais, olimpiniais metais amerikiečiai sužino apie naujus gabius tautiečius, pasižymėjusius krepšinio, futbolo, imtynių, rankų lenkimo ar kitose sporto šakose.

Ypač sveikinu lietuvičius — mūsų tautos pasididžiavimą: miešios ir gražiausias pasaulį, būkite visomet nepakartojamo grožio, būkite mylimos, sveikos, ir užjauciančios, gerbkite ir mylėkite savo kūną, nepiktinaudžiaukite rūkalais ar kitokiais svaigalais, kad galėtumėte gimdyti sveikus, gražius, augalotus lietuvičius — mūsų tautos gražią ir sveiką ateitį. Te kūno kultūra ir sportas, šokiai padeda Jums ilgai išlaikyti gražias kūno formas, gerą sveikatą, pakilią nuotaiką ir gražiausias šypsenas — mūsų palaimą.

Amerikon atvyksta gana daug vyresnio amžiaus tautiečių, kurie, čia įtemptai dirbdami, neretai pavargsta ir net pervargsta, arba, prižiūredami už save daug vyresnius ligonius, užsėdi ir praranda motorinį aktyvumą, ima greičiau senti, o jų kūnuose ir organizmuose pradeda per anksti reikštis senatvės ligos.

Gerbiamieji, nepasiduokite tingėjimui, darykite viską, kad kuo daugiau judėtumėte, kad kasdien nors viena — tris — penkis kilometrus ar mylias nueitumėte gana greitai žingsniu kol nugara lengvai sušils — suprakaituos, — dėl Jūsų širdelių ir viso kūno bei organizmo išjudinimo, — dėl Jūsų pačių ilgesnio ir sveikesnio gyvenimo. Judėjimas — tai gyvenimas, — visad prisiminkite tai, kad žmogus sukurta judėti. Raskite galimybę ir kiekvieną savaitgalį nuvykite į vyresnio amžiaus žmonių šokių sales ir ten gerai pasišokite — kaskart atjaunėsite mažiausiai penkiais, o gal ir daugiau metų; teigiamos emocijos ir svaiginantys šokių sukūriai — tai geriausi vaistai prieš senėjimą, užmaršumą, Alzheimerius, judesių koordinacijos sutrikimus — tai mano ir daugelio mokslininkų, tyrusių vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo senėjimo procesus, išvados ir patarimai.

Kad mūsų „Bičiulystės“ sporto klubo puslapis būtų įdomus ir patrauklus, Jūs visi kviečiami tapti mūsų korespondentais: rašykite apie save ir geriausius draugus, ką nors įdomaus nuveikusius kūno kultūros ir sporto, sveikatos gerinimą, rašykite apie mūsų jaunosios kartos ir Jūsų šeimų kūno kultūrą ar sportines varžybas. Siųskite, kurkite naujas ar atgaivinkite senas, pamirštas, geras tautines sportines — kūno lavinimo tradicijas, padėsiančias sveikiau, linksmiau ir nuotaikingiau gyventi: jei patys nieko gero nekurisime, niekas kitas mums nepadės. Ir

visa tai darykite pirmiausiai vardan savo geros sveikatos ir nuotaikos: būkime jaunatviški!

Placiajame pasaulyje gyvena labai daug lietuvių, kurie mėgsta sportuoti, ypač žaisti krepšinį. Koks krepšininkas, jei nemoka gerai metyti iš toli ar taikliai metyti kamuolį? Dabar, kai pasaulis tui galimybė labai greitais elektroniniais ryšiais pasiekti informaciją, „Bičiulystės“ sporto skyrius nori suorganizuoti „Pasaulio lietuvių išėjimo Krepšinio baudų ir tritaškių snaperių varžybas“. Norime tikėti, kad suklomose varžybose dalyvaus visame pasaulyje gyvenantieji tautiečiai ir jas pamėgs, o ateityje jos taps populiariomis ir gerinančiomis sportinį meistriškumą, bei paku-kelta į 3 psl.

VYTAS PAŠKUS CPA, MBA
PAŠKUS & ASSOCIATES
išskirties naujoje įstaigoje
12201 S. Western Ave, 2 floor
Užsiima buhalterija ir TAX formų pildymu.
Valandos pagal susitarimą.
Kviečia buvusius, esamus ir būsimus klientus.
Skambinti tel. 708-385-8166;
708-207-5760 (mob.)
PASKUSASSOCIATES@SBCGLOBAL.NET
BIC09364

Bičiulystė

BIČIULYSTĖS
REDAKCIJA

LIGIJA TAUTKUVIENĖ
redaktorė

STEFA TAMOŠEVIČIENĖ
žurnalistė

VYTAUTAS VIŠOCKAS
(Lietuva) žurnalistas

dr. KESTUTIS TRIMAKAS
psichologas

DALIA KAIRIŪKŠTIENĖ,
PhD

korespondentė

ZITA LENKAITE — MASLEY
korespondentė

ALGIRDAS VITKAUSKAS
Korespondentas

RAMINTA VOSYLIŪTĖ
korespondentė

ALVIDA GUDĖNIENĖ
kosmetologė

EDVINAS GIEDRIMAS
www.Lithuanet.com

ADOMAS TAUTKUS
grafikas

JONAS KUPRYS
techn. pagalba

Telefonas pasiteirauti:
773-585-9500.

Skambinti pirmadieniais,
antradieniais ir penktadieniais
nuo 9 v.r. iki 4 v.p.p.

Rašyti adresu:
4545 63th Street.

Chicago, IL

arba
P.O. BOX 4102

Wheaton, IL,
60189

elektroninis paštas
bičulyste@aol.com

„Bičiulystė“ Čikagos apylin-

kese galėsietis įsigyti visose,
lietuviškoms prekėms pre-

kiaujančiose, parduotuvėse.
Prenumerata priimama

„Draugo“ administracijoje.
JAV ribose:

pusmečiui (26nr.) — \$20,
metams (52 nr.) — \$40,

[Kanada :
pusmečiui — \$34,
metams — \$68,

[Lietuva / Europa :
pusmečiui — \$42,
metams — \$80.

nukelta į 3 psl.

Gyvenu Teksase

Zita Lenkaite —
Masley

Kažkuris žymesnis žmogus, rašantis lietuviškai, yra pasakęs: „Kur bekeliatume, net ir į pačias netikėčiausias pasaulio vietas, visur sutiksi — žydą, žvibrilį ir lietuvi“. Tai štai, aš ir esu tas lietuvis, tiksliau pasakius, lietuvis, tokiam labai tikėtinaime pasaulio kampelyje, kaip centrinė Teksaso valstijos dalis. Manų vyras kartais juokauja, prisimindamas šią mintį, gerai tinkančią mūsų šeimai, mat jo viena sesuo ištekėjusi už žydų tautybės asmens, o jis, kaip pats sako — ir bus tas žvibrilis. Tiesa, ji jį pasižiūrėjus to nepasakytum. ...

Aš esu Zita Lenkaite — Masley. Į Teksaso valstiją atvykau prieš dešimt metų ir visą laiką čia gyvenau. Esu ištekėjusi už amerikiečio, turim devynerių metų dukrą, gyvenam Temple mieste, kuris yra maždaug pusiau-kelėje tarp didelių miestų — Dallas ir San Antonio. Turim nuosavą namą, šalia kurio auga magnolija, trijų rūšių kaktusai, havajietiški hybiscus krūmai, mimozos medis, dar vadinamas „paukščių rojumi“... ir tvis krūmeliai lietuviškų rūšių. Su mumis dar gyvena katinas Oliveris, kuris net kniaukia teksasietišku akcentu: „Y'all hall — ow, hall — ow, hall — ow“, ypač kai pajunta, kad kambaryje paliktas vienas, o jo namiškiai kitame kambaryje kuo nors užsiėmę. Šiaip jau, anglų kalboje žodžiai „tu“, „jūs“ tariami ir rašomi vienodai — „you“. Teksasiečių tarmeje įvesta daugiskaita — „you all“, sutrumpintai — „y'all" ir tas žodis yra tarsi teksasiečių „firminis ženklas“. Teksasiečiai labai didžiuojasi savo valstija ir

viskuo, kas su ja susiję.

Ką čia veikiu? Gyvenu ir dirbu. Mano vyras atvyko į Teksas iš Indianos valstijos. Atvyko čia dėl darbo ir jau gyvena apie 20 metų. Nors jis — amerikietis, bet savo šaknimis domisi. Jo pirmasis protėvis Daniel Messerli atvyko iš vokiškai kalbančios Šveicarijos dalies. Aš bandau nustatyti žodžių kilmę ir ryšį su vyru pavarde. Vokiečių kalboje žodis „messer“ reiškia „peilį“, o Šveicarija garsėja įvairios paskirties kišeniniais peiliukais. Gal mano vyro protėvis buvo iš tos giminės, kuri pradėjo gaminti tuos peiliukus? Gaila tik, kad Amerikoje, jei žmogus pavardė labai skiriasi nuo Jones ar Smith, žmonės tingi vartyti liežuvį ir viską ištarti — ima pavardes rašyti su klaidomis, trumpinti ir

prastinti. Tai štai kokių būdu Messerli tapo Masley. Mano vyro profesija — komercinis skulptorius. Jis dirba dizainerių kompanijoje, gaminančioje manekenus, skirtus treniruoti medicinos personalą, gelbėtojus, ugniagesius. Kartu su savo skyriaus kolegomis sukuria pirminį produktą, kuris vėliau, jį patvirtinus, gamina masiškai ir pardavinėja įvairiose pasaulio šalyse.

Lietuvoje esu baigusi anksčiau vadintą Pedagoginį institutą, o dabar — Pedagogikos universitetą, anglų kalbos specialybę. Mokytoja niekada nedir-

bau, nes tą specialybę įgijau norėdama praplėsti savo akiratį, o pedagoginio darbo niekad nemėgau. Kadangi buvau kilusi iš rajono centro ir mano tėvai neturėjo jokių „reikalingų ryšių“ nei atliekamų pinigų samdyti specialius mokytojus ir pan., nutariau nerizikuoti stojant į VVU. Baigusi mokslus, pasilikau Vilniuje, kur iš karto dirbau leidybinių darbų Lietuvos Knygų Rūmuose. Dabar tos institucijos jau nebėra, o jos funkciją atlieka vienas M. Mažvydo bibliotekos skyrius. Mūsų skyrius leisdavo mėnesinius katalogus, naudojamus bibliotekose. Ten būdavo informacija apie per mėnesį išleistas knygas, laikraščius ir žurnalų straipsnius lietuvių kalba, laikraščių ir žurnalų straipsnius apie Lietuvą kitų SSSR respublikų kalbomis, moksli-

nus leidinius ir t.t. Dirbau Laikraščių ir žurnalų straipsnių redakcijoje, ir laikas nuo laiko padėdavau Lituanikos redakcijai. Darbo eigoje reikėdavo daryti įvairaus lygio korektūras, tikrinti medžiagą enciklopedijose ir žinynuose, žinoma, reikėjo gerai žinoti tiek lietuvių, tiek rusų kalbą. Su anglų kalba tuo metu turėdavau ne tiek jau daug ryšių: aukštųjų mokyklų studentams padėdavau atlikti įvairias anglų kalbos užduotis, išversti iš užsienio atvežtus straipsnius tiems, kas domėdavo, kartais ką nors pamokyti anglų kalbos.

Zita Lenkaite — Masley su katinu Oliveriu

Išnuomuojamų butų kompleksas. 1996m. Kartonas, aliejus, 18X24 colių

Kai laikai emė keistis, gavau darbą, labiau susijusį su savo išsilavinimu. Viena tada dar sąjunginiame mokslinio tyrimo institute, iš karto gavau vertęjos darbą eksperimentiniame ceche. Kadangi tas institutas palaikydavo ryšius su užsienio mokslininkais, ir Maskva prestižo reikalais leisdavo tai daryti, ir netgi mažais kiekiais prekiauti mūsų pagamintais produktais, tai ten buvo išvystytos labai vakarietiškos technologijos, buvo naudojama aukštos kokybės laboratorinė aparatūra, pagaminta labiausiai išsivysčiusiose pasaulio šalyse. Kadangi tame ceche inžinerinis personalas gerai angliškai nemokėjo (t.y. dauguma jų žinojo atskirus terminus, bet nesugebėdavo suardyti ar suprasti sakinių), tai mano pareigos buvo išversti instrukcijas, kaip tą aparatūrą sumontuoti, kaip išmontuoti ir išvalyti, kaip pataisyti, o taip pat užsakinėti atsargines dalis ir chemikalus, o vėliau — net

užsakyti iš užsienio labai didelius ir sudėtingus įrengimus. Praėjus kiek laiko, mano kolegė, kuri dirbo tame padalinyje, kur buvo vykdomi moksliniai tyrimai ir keičiamasi su užsienio moksline informacija, išėjo į geresnę darbą, ir mane perkėlė dirbti vietoje jos. Tada mano pareigos buvo peržiūrėti ir patikrinti visą rašytinę informaciją, siunčiamą į užsienį — ar tai būtų laišukai, ar teleksai, ar e-pašto žinutės. Tais laikais mes buvome vos ne pirmieji šalyje žmonės, kurie kasdieniniame darbe naudojosi tokiais dalykais, kaip kompiuteriai, e-paštas, ir t.t. Dabar tai — kasdienybė. Dirbdavau su mokslininkais, kurie anglų kalbą žinojo arba labai gerai, arba pakankamai gerai. Man tik reikėdavo truputėlį „sustyguoti“, nes jie labiau žinojo moksline ir techninę pusę, o aš — labiau bendrinę kalbą. Kai Lietuva atgavo nepriklausomybę mūsų institutas taip pat tapo Lietuvos

nuosavybe, ir tada emė plėstis tie padaliniai, kurie jau turėjo patirties prekyboje su užsieniu. Kiek žinau, dabar ta įmonė suškilusi į kelias atskiras įmones, ir laikosi gana gerai. Jauciuosi labai išdidžiai, kadangi buvau viena iš tų „bitelių“, kurios padėjo pagrįdus pakilti į dabartinį lygį. Ten išmokau dirbti vakarietiškai. Augant prekybai, augo reklamos, augo poreikis surasti daugiau rinkų ir partnerių, ir viems reikėjo parašyti... Nebuvo laiko su kuo nors plepėti, eiti iš kabineto į kabinetą ir dalintis apkalbomis, kaip kad būdavo būdinga kai kurioms Lietuvos įstaigoms. Nors mano pavardė neegzistavo nei ant vieno dokumento, bet kiekvienas į užsienį siunčiamas dokumentas niekur nebūdavo išleidžiamas prieš tai man nepatvirtėjus, nepatvirtinus anglų kalbos rašybos ir gramatikos. Man iš to darbo išliko labai geri prisiminimai, nes bendradavau su išsilavinusiais, plačių pažiūrų

nukelta į 3 psl.

Lietuva, Tėvyne mūsų...

atkelta iš 1 psl.

siblaivyti. O šiaip – beveik jokių priekaištų. Knogos herojų reikalas teismuose aiškintis, kur tiesa, kur melas. Psichologas bandė nusistebėti: negalima šitaip, be jokios atsakomybės, bet laidos vedėjas jo mintims „eigos nedavė“, kaip ir vieno žurnalisto pasta-bai, kad tai juk bandymas per-rašyti istoriją, grįžti į ten, iš kur atėjome.

Durniai esame, sukelę „Dai-nuojančią revoliuciją“, nuvertę tarybinę santvarką, kuri „mili-jonams suteikė teisę nemoka-mai šviestis, gydytis ir dvasiškai tobulėti“. „Tarybinė siste-ma yra ideali, Tarybos – plačiausia demokratine galimybe visiems liaudies sluoksniams dalyvauti valstybės valdyme“. „Ant tokios ciniškos „demokratijos“ pamatų kuriama valstybė negali ir ne-turi teisės egzistuoti“. Ar čia ne iš Jurius Boriso plano? „Ant V. Landsbergio ir A. Butkevičiaus sąžinės guli sausia trylikosios aukos, nes vienas sumanius, o kitam įsakius kelios dešimtys pasieniečių buvo perrengti ir įleisti į televizijos pokštą. Tai jie šaudė į minią iš viršaus žė-

myn. Kokia nesąmonė po to tvir-tinti, kad šturmuotojai, šaudę iš apačios į aukštai pasislėpusius gynėjus tuščiais šoviniais, ga-lėjo bokšto papėdėje sužeisti su-sirinkusius žmones. Aš pats tai savo akimis mačiau, kai nuo as-falto atsokusios kulkos rekoše-tavo pro mano kojas“.

Gal čia kokio Ivanovo žo-džiai? Ne, Vytautas Petkevičius savo akimis viską matė, pro jo kojas kulkos rekošėta! Tuo vis-kas pasakytą. Tokių „tiesų“ šioje kny-kėje – kiekviename puslapyje. O mes televizijoje diskutuoja-me: prisišlapino viename pobū-vyje pasigėręs politikas ar ne-prisišlapino?

Prezidentas sėda į „Durnių laivą“

Vos ne pusę metų įvairios komisijos, prokuratūra tiria, svarsto: pažeidė Saugumas Prezi-dento neliečiamybę, kai, teisė-tai pasiklausydamas terorist-tams ginklų siuntusio svetimos valstybės milijonieriaus pokalbių, išgirdo Prezidento balsą ir neiš-jungė pasiklausymo aparatū-ros arba nesunaikino įrašo, ar ne-

pažeidė? „Dabar prasidėjo kal-bos apie „įrodymus“. Ką įrody-ti, jei tai – vertybių klausimas? Panašu, kad prasideda pasaka-be galo. Mano supratimu, šiuo momentu iniciatyva praranda-ma“, — rašo istorikas Česlovas Laurinavičius.

Taigi, neatsitiktinai kapa-nojamės detalėse, kad nepasiek-tumėm esmės. Juk neatsitiktinai autorius giria ir V. Uspaski-čą, ir R. Pavilionį ir neatsitiktinai peikia „netikusią mūsų rin-kimų sistemą“. Neatsitiktinai ir ši knyga pasirodė būtent da-bar, kai „dabartinė Preziden-tūra turi nuostata pakeisti mūsų valstybės orientaciją, nors kai kurie Prezidentūros veikėjai to galbūt net nesuvokia. Norima pasukti priešiną iki šiol buvu-siai linkme“ (Č. Laurina-vičius).

Neatsitiktinai ir Vytautas Petkevičius tik dabar Prezi-dentūroje atsiėmė apdovano-jimą, įteikė Prezidentui savo Ekscelencijai dabar taip rei-kalingą „Gelbėjimo laivą“, o paskui, kaip pats sako, su O. Valiukevičiute „nusišau“. Ar tik su O. Valiukevičiute? Gal ir

pats Rūmų šeimininkas mark-sizmo klasikui dėkingai „tapš-nojo“?

Vytautas Petkevičius savikritiškas

Tačiau negali sakyti, kad Petka dum dum neturi teisės manyti, jog Lietuvai vėl reikia glaudis prie ruso, ne prie ame-rikono arba Vakarų europie-čių. Neuždrausi jam liaupsinti A. Sniečkaus ir tarybų val-kimų sistemą. Bet meluoti tarsi ir nede-rėtų, nors niekas to taip pat nedraudžia. Spaudos laisvė! „To-kie mūsų papročiai: vos tik at-pratinai lietuvių šliaužioti, jis tuoj pat ima trypti kitus“. Šis V. Petkevičiaus savikritiškas tei-kia vilčių, kad žmogus atsikvošės ir parašys „Atgailos laivą“.

„Reikia siekti tiesos. Todėl man labai sunku apie tuos įvykius rašyti objektyviai, ta-čiau vis viena anksčiau ar vė-liau kažkas turės užsikrauti šią našlą ir paaiškinti žmonėms, kokių būdu mes patekome į tokią nepavydėtiną padėtį“. Su tuo negalima nesutikti. Kažkas turės ir būtinai paaiškinti.

Psichologo žvilgsniu

Dr. Kęstutis A. Trimakas

KAIP SUNKU TĖVAMS VAIKUS SUPRASTI (3)

Jau svarstėme dvi iš trijų Lietuvos akademinio jaunimo parinktų idealių tėvų savybių, būtent – vaikais rūpinimąsi ir meilę. Dabar pasvarstysime likusią – trečiąją, sugebėjimą savo vaikus suprasti: tai juos pažinti, ir jų išorinę ir vidinę padėtį įsijausti, suvokti jų tikrus poreikius. Ant šitokio žinojimo grindžiamas rūpi-nimasis jais ir išmintinga jų meilė.

Vienas patių svarbiausių jaunulių poreikių tame tar-piniame laikotarpyje iš vaikys-tės į suaugusę yra *tapti sa-varankišku*. Svarbu žinoti, kad šuni ar dukrai yra toks poreikis, bet dar svarbiau su-vokti, kiek jis ar ji sugeba išmintingai savarankiškumo laisvę pasinaudoti. Tenka ban-dyti. Kartais gali suklysti sava-rankiškumo siekianti dukra ar sūnus; o kartais ir tėvai, leis-dami ar neleidami... Čia kar-tais tėvai su savo brėžiančiais, savarankiškumo siekiančiais vaikais kartu vaikšto ant plono ledo... Bet kito kelio nėra; vai-kystėje yra laikas vaikams išmokyti vaikščioti ir bėgioti, nors kartais jie pargrius ir užsi-gaus... O jaunystėje laikas iš-mokti tapti savarankišku; tad tenka mėginti kiek galima saugiau ir išmintingiau, nors kartais gal ir nevisiškai pasi-seks. Akademinio jaunimo pa-sakojimų rinkinyje yra nemaža tokių prisipažinimų, kaip Si-mo (mineto pirmame šio sky-riaus str.), kuris buvo vis labiau pa-siduodęs gatvės draugų blogai įtakai, bet tėvų įsiterpimas jį išgelbėjo iš didesnės žalos, už ką jis jiems buvo dėkingas. To-kių patirčių mokesimas daugiau.

Tačiau dabar dar pasvarstysime čia kitokius atvejus, ku-riuos tėvai nevisiškai suprato savo sūnaus ar dukros pas-tangų į savarankiškumą. Svar-siant juos, dera pažvelgti, kaip būtų galima tiksliau įžvelgti, kada galima būtų savo sūnui ar dukrai vis labiau leisti pa-tiemis savarankiškai apsisprę-siti. Taigi, kaip juos suprasti?

Pasakodama apie savo tėvus, Aurimė sakėsi iš jų patyrusi labai daug gero: jie „pateikė pagrindines žmogaus vertybes: kalbą, gebėjimą bendrauti su kitais, juos suprasti ir mylėti, tikėjimą ir dar daug kitų“. Ji junta, kad jie norėtų tokią pat

įtaką turėti jai visą gyvenimą, bet ji tam nepritaria: „Tėvų ir vaikų bendravimas nėra lygus, nes tėvams visada sunku su-vokti, jog vaikai užaugo, ir tuo varžomas savarankiškumas ir laisvė. Tai patyriau ir aš, kaip ir daugelis mano draugų“. Ji ir čia pripažįsta tėvų gerą norą, kad ji nedarytų klaidų, bet ją slegia nuolat lydinti jų nuo-monė ir galimybė, kad, jei ji pa-darytų klaidą, jie jai prikištų: „Sakiau, kad taip darytum, aš daugiau nusimanau“. Bet ji galvoja: „Juk iš klaidų moko-mės ir – negi tik senatvėje pradėsi galvoti savo galva?“

Tėvus Aurimė laiko gerokai autoritaristais, savo autoritetą primetančiais jai. Kaip ši pro-blema buvo išspręsta? Dukra prieš tėvus nemaistavo, jų to-kią laikyseną toleravo. Vėliau susidraugavo su vaiku, kuris tapo jai atrama jos kelyje į sa-varankiškumą. Atrodo, kad tė-vai pamažu susitaikė su ta mintimi, kad ji vis vien tampa nuo jų nepriklausoma, bet kar-tu jiems rodė pagarbą ir elgėsi išmintingai.

Albinas jaunystėje taip pat jautėsi tėvų (daugiau motinos, negu tėvo) varžomas, ypač priklaikomas namuose, kur jam darėsi nuobodu, nes neturėjo ką juose daryti be draugų. Už jį kiek vyresnė sesuo priešinosi stipriau negu jis. Jis aiškino: „Sesuo (...) sunkiai randa kalbą su tėvais ir stebisi, kaip aš ga-liu „išverti“. Jei ji susipyksta, tai ilgesniam laikui. Nors save laikau egoistu, kuris visada bando įrodyti savo teisumą, su tėvais sutariu geriau, galbūt dėl to, kad visad esu „bloges-nis“ ir man dėl to daugiau at-leistina. O gal ir dėl to, kad ne-laikau pykčio savyje ir pa-prastasiau greitai pamirštu“. Teigdamas, kad jis yra „bloges-nis“, Albinas išreiškė tėvų nuo-monę apie jį patį, nes jie linkę apie jį galvoti „pačius blogiau-sius dalykus, kuriuos galima skaityti tik kriminalinėse kro-nikose“. Tad jis tėvams nesipa-sakodavo, ką jis darydavo su draugais, nebūdamas namuo-se. Savo laimei, jis nieko bai-saus ar blogo nedarydavo: tu-rėjo protą, sąžinę ir vadovavi-mo gabumą. Tad, nors ir smul-kiau neišsiskina, tenka spręsti, kad nebuvo palenkiamas kitų į blogį, bet pats darė įtaką drau-gams. Gaila tik, kad tarp jo ir tėvų buvo toks neatvirumas ir nesusipratimas. Net ir jam 20 metų sulaukus, panaši padėtis tebeegzistuoja.

Tėvai, deja, negali būti šimtą

procentų tikri, kad jų sūnus ar dukra, tapdami savarankiški ir išslysdami iš jų globos, nepa-slyks, nenuklys. Simas, pasida-vęs blogų draugų įtakai, buvo pradėjęs nuklysti. Albinas – ne: jis buvo vadovo tipo, turėjo aiškesnę sąžinę, kuri jam irgi kai kada išmetinėjo, kai jis nepaklausydavo tėvų. Bet jo geros savybės lėmė: jis rinkosi tiesesnę kelią.

Psichologiniai ir dvasiniai poreikiai

Svarstome reikalingą *suprasti* vaikų poreikius. Kreipėme dėmesį į brėžiančių vaikų po-reikį tapti savarankiškais. Tai svarbus, bet ne vienintelis po-reikis jaunystėje.

Jaunimo pasakojimuose išryškėjo kita problema, būtent, — tai, kad nemaža tėvų rūpinosi vien buitiniais, mate-rialiniais reikalais, bet nesuge-bėjo atsilipti į kitus, *psi-chologinius* (pvz. sudaryti gali-mybę jiems išsikelti, juos iš-klausyti) ir *dvasinius* (gyveni-mo prasmės, tikėjimo) poreikius, tokiu būdu praradami galimybę su jais artimiau ir tu-riningiau bendrauti.

Išvados

1. Suprasti savo sūnų ar dukrą jaunystėje ir atsilipti į jų įvai-rius *psichologinius* ir *dvasinius* poreikius ir tuo pačiu pažinti jų asmeninius siekius bei aspi-racijas yra *tikras menas*.
2. Kiekvienam menui vystyti reikia dėmesio, laiko, žinių, nuo-vokos ir patirties. Tuo labiau — šiam menui, kuriojo tėvai prisi-deda prie savo brėžiančių vai-kų pastangų *kurti savo asmenybę*.
3. Geri tėvai yra *menininkai*, kurie ir patys yra bent pusėti-nai sėkmingai perėję per *gyvenimo meno mokyklą*: jau patys išgyvenę, patyrę, svarstę, brėndę ir pasisėmę išminties, bet ir likę atviri naujai patir-čiai ir naujai gilesnei išminčiai — *suprasti* savo dukrą ar sūnų jos ar jo išgyvenimų kelionėje.

Teksasas

atkelta iš 2 psl.

žmonėmis, pabuvojusiais plačia-jame pasaulyje, ir jausdavau jų pagarbą už savo žinias ir sutei-kiamą pagalbą. Deja, to man gana dažnai trūksta čia, Teksaso val-stijos centrinėje dalyje. ...

Be savo darbo dar turėjau ir labai įdomų pomėgį — tapy-bą. Kai pradėjau dirbti Knygų Rūmuose, netyčia sužinojau apie Profasjūnų Kultūros Rū-muose veikiančią liaudies dai-lės studiją „Paletė“. Tada (ir dabar) jai vadovavo gana gerai žinomas profesionalus dailininkas Ri-mas Bičiūnas. Dar besimokant vidurinėje mokykloje, lankiau-mo būrelį, kur buvome moko-mi piešimo, akvarelės ir kito-kios provincijoje prieinamos technikos pagrindų, ir man tai labai patiko. Kažkada, pabai-gus aštuonias klases, norėjau studijuoti kokiame nors dailės techniku-mo, bet tėvai užprotes-tavo, nes nenorėjo išleisti vie-nos iš didelį miestą, todėl meną buvo tekę atidėti ilgesniam lai-kui į šalį. Kai pradėjau dirbti, atsirado daugiau laiko, ir tada pagalvojau, kad vėl norėčiau atgaivinti savo pomėgį. Iš kar-to galvojau, kad pasitobulinsiu klasikinėse technikos, bet stu-dijos vadovas, kuris labai dau-geliu atveju buvo susijęs su liaudies meno atstovais (jo mo-tina Monika Bičiūnienė buvo žymi liaudies menininkė—primityvistė), mane nukreipė į „liaudišką“ stilių. Net pati nepajutau, kaip mano darbus visus, kiek pateikta, neatme-tant nei vieno, atrinkdavo į įvairias liaudies meno parodas tai Vilniaus miesto, tai zonos, tai respublikos mastu. Atrink-davo profesionalai dailininkai, kuriuos Liaudies Meno drau-gija kviesdavosi tokiame tikslui. Nuo 1982 iki 1992 metų mano darbai sudalyvavo, net sunku suskaičiuoti, kokiame skaičiu-ję parodų. Dalyvaudavome gru-pinėse parodose tuose pačiuose Profasjūnų rūmuose įvai-riomis progomis, Pilies Skers-gatvyje Valstybės Dienos proga kiekvieno liepos mėnesio pra-džioj, įvairiose įstaigose. Po primityviosios grafikos darbų

parodos 80-ojo dešimtmečio pa-baigoje, Kauno M.K. Čiurlionio muziejuje nupirkau visus mūsų studijiečių darbus, tame tarpe ir mano. Kai buvau priimta į Lie-tuvos Liaudies Meno Draugijos tikruosius narius 1987 metais, buvo surengta paroda viename draugijos salone. Ta proga bu-vo atvykę TV atstovai. Kai tą patį vakarą pasižiūrėjau „Pa-noramą“, pamaciau, kad iš visu-meno šakų atstovų, kurių dar-bai buvo eksponuojami, atski-rai buvo parodyti ir paminėti po-du, tame tarpe parodė mano visus tris darbus ir mano pa-varde išskyrė. Pats didžiausias oficialus pasiekimas buvo 1987 metais, kai mūsų studijos dar-bai buvo atrinkti dalyvauti Liaudies Ūkio Pasiekimų Pa-rodėje Maskvoje. Ten mano dar-bas pelnė bronzos medalį. Tai sakau ne todėl, kad jausčiau di-delius sentimentus sovietinei santvarkai ar apverktai jos iš-imimą. Ainaip to ne. Tais laikais irgi buvo šviesti žmonijai, ir „ta-rybinis realizmas“ jau mene nebedominavo. Mano darbas, ku-ris toje parodoje, kur dalyvavo šimtai dailininkų iš visos SSSR, neturėjo nieko bendro su ideologija ar sovietine temati-ka. Tas darbas vadinosi „Ope-ra „Karmen“ Vilniaus operos ir baletų teatre“. Iš visos Lietu-vos dailininkų niekas aukštes-nių apdovanojimų negavo. Be manęs bronzos medalius dar buvo bene 4 ar 5 atstovai, tame tarpe ir ta pati Monika Bičiū-nienė (o aš tuo metu dar buvau tik kandidatė į Liaudies Meno Draugiją). Kai išvykau į JAV, dar keletą kartų mano darbai buvo eksponuojami respubli-kinio masto parodose, ir apie mane straipsniai pasirodė dvie-juose žurnaluose: 1995 metų „Liaudies Kultūra“ Nr 2 ir 1994 „Buitis“, Nr 4. Deja, „Buitis“ po to greitai užsidarė, ir ta žurnalistė, kuri apie mane rašė tuos straipsnius, tragiškai nu-skendo Platelių ežere prieš keletą metų. ...

Mano antroji, mažesnė pro-pesija — liaudies tapyba, ir me-tai, praleisti studijoje, yra vie-nas gražiausių puslapių mano gyvenime. Studijos kolegos bu-vo labai įdomūs žmonės — aukštųjų ir vidurinių mokyklų dėstytojai ir mokytojai, kultū-

Prie baseino, 1991m. Drobė, aliejus, 18X26 colių

ros darbuotojai, eiliniai darbi-ninkai, pensininkai, studentai, įstaigų darbuotojai, įvairių tau-tybių, įvairaus likimo žmonės. Švęsdavome narių parodų ati-darymus, rinkdavomės pas va-dovą aptarti kokių nors jo ar vi-sos studijos parodų, bendrau-davome su jo draugais — pro-fesionaliais dailininkais, kurie kartais mus pakonsultuodavo. Užsimegdavo ilgos ir prasmin-gos draugystės, kartu politi-kuodavome, diskutuodavome apie meną ir gyvenimą. Dar ir dabar susirašinėju su viena—kita buvusia studijos kolege. Čia, Amerikoje, tokių reiškinijų, kaip buvo mūsų studija, nėra ir gal niekad nebus.

Apie meną ir požiūrį į jį „čia“ ir „ten“ būtų galima pa-rašyti ne vieną puslapį. Tiesa, čia, Amerikoje teko šiek tiek dalyvauti meninėje veikloje, bet ne tokiu mastu.

Kodėl norėčiau bendradar-biauti „Bičiulystėje“? Esu Ameri-koje jau dešimt metų, turiu šiekios — tokios patirties iš čio-nykščio gyvenimo, prisitaiky-mo prie naujos kultūros ir ap-linkybių. Pati gyvenau tarp dvie-jų kultūrų, ir su grynąja amerikietiška — turiu gal ar-timesnį ryšį, negu jei būčiau atvykusi čia su savo šeima iš Lietuvos. Kada prireikia, gau-nu konsultaciją apie amerikie-tišką požiūrį reikiamu klausiu-mu. Profesionaliai bendrauju anglų kalba, žinau medicininę terminologiją. Jei kam reiktų, žinoma, neskubiai, galėčiau išversti išrašus iš ligos istori-jos, tiems, kas atvyksta čia gy-

dytis. Tiesa, kažkada buvau pasiskelbusi „Drauge“, kad ga-liu išversti dokumentus ar as-meninius laiškus, tai žmonės imdavo teirautis, kaip pas ma-dine atvykti ir pan. Mat įsivaiz-davo, kad gyvenu Čikagoje. Vieną kartą buvo toks juokin-gas atvejis, kai kažkoks nese-niai atvykęs pilietis ėmė ma-nęs teirautis apie mokesčius, ir kai pasakiau, kad tokiu klau-simu neturiu žinių ir be to gy-venu ne Čikagoje, tai mane ap-keiknojęs piktai pasakė: „Tai ko čia skelbiesi, jei Čikagoje ne-gyveni!“ Tai gal nesiskelbsiu daugiau. Geriau jau pabandy-siu parašyti ką nors įdomesnio apie čikagietiams mažai žinomą egzotiškai skambančią Teksaso valstiją ir gal ten atrasiu dar daugiau lietuvių, apie kuriuos bus galima ką nors įdomaus pa-rašyti. Tiesa, kalbant apie lie-tuvius mūsų valstijoje, galiu pa-sakyti, kad ir mūsų valstijoje yra maža, palyginus su Čikaga, lie-tuvių bendruomenė. Ji yra Hous-ton, ketvirtajame pagal dydį JAV mieste. Bendruomenės didumą sudaro pirmosios ban-gos palikuonių atstovai. Tai žmo-nės, daugumoje į Houston atsi-kėlę iš kitų valstijų dėl darbo ap-linkybių. Taip pat yra keletas šeimų, kurios yra iš antrosios bangos. Yra keletas antrosios bangos palikuonių, kurie arba susituokę su neseniai atvyku-siomis lietuvėmis, arba su lie-tuvėmis, tiesa, yra ir susituo-kusių su kitataučiais, ir tie ki-tataučiai labai gražiai ir gana aktyviai įsijungę į bendruome-nės veiklą. Yra keletas šeimų, kurios į JAV atvykę gana nese-

niai. Kadangi bendruomenė ne-turi savo patalpų, tai patalpos didesniems susibūrimams nuo-mojamos iš bažnyčių. Didžiau-si susibūrimai būna tokie: ben-druomenės švenčiamos Kučios, vienu metu abi Nepriklauso-mybės datos (ir ta proga valgo-mi užgavėnių valgiai), susibū-rimai atvelykių proga, šiaip susi-tikimai pasižmonėjimui, iš viso gal apie 4—5 kartus per metus. Mažesni susibūrimai rengiami kokio nors nario namuose. Į di-džiausius susibūrimus, kaip kad Kučios, ateina apie 70—80 žmonių, priklausimai nuo me-tų, į mažesnius susirenka gal apie 30 žmonių.

Aš pati ilgą laiką nieko nežinojau apie Texas valstijoje gyvenančius lietuvius. Sužino-jau gal prieš kokius trejus me-tus, kai internete naršėm, kur galima būtų surasti vaizdajuo-čių apie Lietuvą. Suradome kaž-kokių žmogų lietuviška pavarde, gyvenančių nuo mūsų ne taip jau toli, ir jis mums suteikė žinių apie bendruomenę Houstone.

Mergaitė su lele. 1997m. Kartonas, aliejus 11X14 colių

Bendrieji bei Imigracijos patarimai

Advokatas John W. Kearns

Savo straipsniais teises temomis, kuriuos ketinu išleisti kas savaitę, noriu pasitarnauti lietuviams. Įžangai, galiu pasakyti, kad esu gimęs Kanados airių šeimoje ir vėliau natūralizacijos būdu tapęs Amerikos piliečiu. Teisę praktikuojau jau dvidešimt metų pradedant Columbus, Ohio, ir jau dešimt metų specializuojusi imigracijos teiseje čia, šiaurinėje Čikagos dalyje, Wicker Park apylinkėje, adresu 1525 N. Wicker Park Ave., netoli North, Damen ir Milwaukee gatvių sankryžos. Esu keliaavęs po Rytų Europą ir turiu klientų visame pasaulyje.

Savo straipsniais norėčiau pagvildinti pačias aktualiausias skaitytojų problemas. Todėl labai kviečiu teikti pasiūlymus bei temas. Toli gražu nesu ekspertas visose teisės srityse, bet pasistengsiu pateikti išsamų, lengvai suprantamą bei praktišką informaciją diskusijos forma ar tiesiog atsakydamas į jus dominančias temas ir klausimus.

Daugelis teisinių klausimų reikalauja sudėtingo paaiškinimo, dažnai prieštarauja prigimtines teisės normoms bei labai dažnai yra skirtingai interpretuojami teisės ekspertų. Visi mes turime įgimtą norą prieštarauti. Aš, visų pirma, norėčiau jums pateikti glaustą ir tikslią interpretaciją, antra — naudingą patarimą ar net atsakymą ir trečia — tai, kas laikytina atviru bei diskutuotinu klausimu. Ne viskas Amerikos teiseje yra išsamiai išdėstyta, paaiškinta ir reglamentuota. Dažnai įsta-

tymuose pasigendame loginio paaiškinimo, kartais įstatymai atrodo absurdiški bei neteisingi. Pavyzdžiui, imigracinė teisė remiasi statutais, t.y. sprendimai daugiausia priimami vadovaujantis nuostatomis išdėstytomis statutuose, o ne teisėjų sprendimais, paremtais anksčiau nagrinėtomis tokio pat pobūdžio bylomis. Ne visuomet šie sprendimai atrodo teisingi, nors juos priimant buvo remiamasi įstatymais ir jų rašytinėmis nuostatomis... Imigracinė teisė yra labai plati ir sudėtinga teisės šaka. Rodos, nieko nėra sudėtingo užpildyti anketą (ir kartais iš tiesų taip ir yra), bet tie, kurie neturi jokios patirties bei nesuvokia tam tikrų teisinių aspektų, gali padaryti esminių klaidų. Šiuo atveju, specialisto privalumas tas, jog jis žino, kur klaida gali būti padaryta, bei sumaniai išvengti šios klaidos. Sumanus specialistas praktiškai sugeba pateikti bet kokią medžiagą taip, kad ne tik informacija išlieka teisinga, bet ir išvengiama bet kokio nusižengimo įstatymams. Taigi dažnai mano atsakymai į su imigracija susijusius klausimus bus priešingi kitų advokatų pateikiamiems rašytinių įstatymų nuostatų paaiškinimams. Net jei įstatymas griežtai apriboja atsakymą žodžiu „ne“, praktikoje šis atsakymas gali būti interpretuojamas kaip „galbūt“.

IMIGRACINĖS TEISĖS PAGRINDINIAI ELEMENTAI

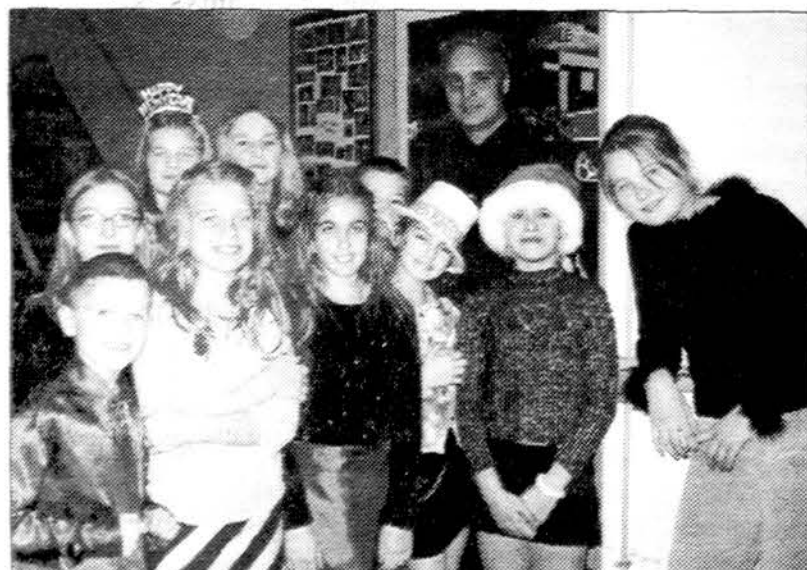
Imigracija yra reguliuojama, vadovaujantis federaliniais įstatymais, dažnai statutais,

nors bylos gali būti interpretuojamos teisėjų (vėlesniuose straipsniuose galėsiu paaiškinti skirtumą tarp Amerikos ir Europos teisės sistemų, paaiškinu kas yra nekaltumo prezumpcija bei precedentinė teisė). Federalinis Imigracijos ir Pilietybės Aktas reguliuoja ir nustato ką galima įsileisti į Jungtines Amerikos Valstijas ilgalaikiam ar trumpalaikiam terminui. Šis įstatymas nustato ir apibrėžia ką valstybė gali išsiųsti (ar deportuoti) iš JAV.

Viza yra leidimas įvažiuoti į šalį. Vizos, išduodamos JAV ambasados ir konsulatų, suteikia teisę atvykti į JAV per nustatytus sienos kirtimo ar pasų patikrinimo postus, kur galima toliau prašyti būti priimtam į šalį, atsižvelgiant į vizos paskirtį. Taigi, viza nesuteikia vizos savininkui teisės peržengti JAV sieną, bet suteikia galimybę prašyti būti priimtam į JAV patikrinimo poste. Imigracinė Tarnyba, dirbanti pasų patikrinimo postuose, turi teisę patikrinti vizos savininką ir nustato laiką, kurį galima praleisti šalyje, (dažniausiai šeši mėnesiai), kuris gali būti pratęstas dar tokiame pačiame laiko tarpui. Visa tai yra pažymima antspaudu ant baltos kortelės, kuri prisegama prie paso. Ši kortelė vadinama I-94.

JAV Imigracinės Tarnybos darbuotojai turi pilną teisę ne tik sulaikyti, bet ir neįsileisti vizos savininko į šalį. Todėl patartina su savimi turėti tuos pačius dokumentus, kuriuos vizos gavėjas/a pristatė ambasadoje prašydamas išduoti vizą. Norint būti tikriems, kad būsit įleisti į šalį, patartina ne tik

Naujųjų Metų sutikimo prisiminimai

Sausio 22-ąją pagal kiniečių kalendorių prasidėjo Naujieji, beždžionės, metai. O mes peržvelgėme naujametines nuotraukas ir pamatėme, kaip skirtingai visi sutikome Naujuosius! Juk visą sausį dar galime sveikinti ir linkėti gerų metų, kai daliai pasaulio jie tik prasidėjo... Nuotraukose viršuje: Lemonte viskas vyko ramiai, nes svečius ir jų vaikus saugojo ištikimas policininkas, apačioje: Naujuosius šiltoje Floridoje sutiko teniso klubo nariai: iš kairės: Aras Latvys, Audrius Kulboka, Jolanta Latvienė, Viktorija Kulbokaitė, Kastytis Latvys.

Atsitiktinumai kartais išeina į naudą. Ir vis per panašius telefono numerius, kurie skyrėsi tik vienu skaičiumi... Taip netikėtai susipažino Regina Sagaitienė iš New York'o ir čikagietis Edmundas Kazragis. Netikėtumas padėjo jiems kartu sutikti Naujuosius metus Chicago's Jaunimo centre.

S.T.

teisingai atsakyti konsulate bei pasų patikrinimo poste, bet kartu žinoti ir šiokių tokių gudrybių, t.y. pasistengti išvengti, ką Imigracinės Tarnybos darbuotojai tikisi ar nori išgirsti. Labai pravarti imigracinės teisės specialisto konsultacija yra tuo atveju, kai kyla abejonių bei klausimų dėl galimybės įvažiuoti į JAV.

šeimyninių santykių dėka (pvz. santuoka su JAV piliečiu); žalios kortelės loterijos laimėjimo dėka; religiniams darbuotojams; investuotojams/verslininkams; pabėgėliams/ politinio prieglobsčio prašantiems asmenims/ išskirtinio statuso asmenims (protected status).

Daugelis teisinių klausimų reikalauja sudėtingo paaiškinimo, dažnai prieštarauja prigimtinės teisės normoms bei labai dažnai yra skirtingai interpretuojami teisės ekspertų. Visi mes turime igimtą norą prieštarauti.

„Imigrantu“ mes laikome svetimšalį, kuris ketina arba turi leidimą pasilikti gyventi Jungtinėse Amerikos Valstijose žalios kortelės dėka arba pilietybę įgydamas natūralizacijos būdu. Imigrantas yra asmuo, kuris atvyksta į JAV nuolatiniam gyvenimui arba neapibrėžtam terminui, bei pasirenka JAV kaip nuolatinę gyvenamąją vietą. Asmuo, ketinantis tapti nuolatinio gyventoju (permanent resident) yra imigrantas, ketinantis samoningai pasilikti šalyje (intending immigrant). Imigranto viza išduodama JAV konsulato yra tik tuo atveju, kuomet asmuo atitinka keliamus reikalavimus. Žalia kortelė yra išduodama, asmeniui atvykus į Jungtines Amerikos Valstijas. Imigracinės vizos nuolatiniam gyvenimui Amerikoje yra išduodamos šiais atvejais:

darbo sertifikato (labor certificate) arba ypatingų sugėjų deka;

Neimigrantas (nonimigrant) yra asmuo, kuris atvyksta į JAV apibrėžtam laikotarpiui ir kuris ketina sugrįžti į kitą šalį po vizito Jungtinėse Amerikos Valstijose. Viza, kuri išduodama neimigrantams, suteikia jiems teisę būti JAV dėl konkretaus tikslo. T.y. konkrečiam tikslui išduodama viza negali būti panaudota kitam tikslui, kitaip, ji nustos galios. Pavyzdžiui, asmuo turintis turistinę vizą negali studijuoti. Turisto viza (B) yra pati populiariausia viza, kuri išduodama neimigrantams. Tam tikros neimigrantų vizos reikalauja įrodyti, kad asmuo neturi jokių ketinimų imigruoti arba reikia įrodyti esamus tvirtus saitus su savąja šalimi. Visgi yra tokių neimigrantams išduodamų vizų, kurios leidžia turėti keletą kelionės tikslų (dual intent).

Laiko periodas, kuris nurodomas ant neimigranto vizos, tik apibrėžia terminą per kurį

svetimšalis gali prašyti leidimo įvažiuoti į šalį, o ne laiko tarpą kiek svetimšalis gali svečiuotis JAV. Tik JAV Imigracinės Tarnybos darbuotojai pasų patikrinimo poste turi teisę nustatyti — kiek svetimšalis gali viešėti šalyje. Neimigrantas, kuris pažeidžia nustatyto laiko terminą, gali būti deportuojamas.

Yra du būdai kaip galima tapti „nelegaliu“ svetimšaliu: buvimas pažeidus statusą (out of status) ir neteisėtas buvimas (unlawful presence) (prie šios temos grįšiu kiek vėliau). Kol kas paminėsiu, kad yra didelis skirtumas tarp nustatyto termino perbuvimo, ir sienos kirtimo, negavus leidimo iš pasų kontrolės posto (t.y. nelegaliai kirtus valstybės sieną). Anksčiau egzistavo įstatymas „245(i)“, kuris suteikdavo teisę atstatyti legalų statusą sumokėjus tūkstančio dolerių baudą. Tačiau ši nuostata nebegalioja.

Šis įstatymas buvo neteisingai suprastas ir interpretuotas daugelio svetimšalių. Pvz., tuo metu, kai 245(i) prarado teisinę galią, paskutinė prašymų pateikimo data buvo klaidingai pavadinta „amnestija“. Daugybė žmonių per klaidą, o gal ir sukčiaudami, pateikė prašymą tapti legaliais, neturėdami tam jokio pagrindo. Tam, kad turėti teisę susimokėti minėtą baudą, asmuo turėjo turėti tam tikrą priežastį. Turint šią priežastį asmuo galėjo pateikti prašymą susimokėti baudą ir pasitaisyti savo statusą. Daugelis žmonių reikiamo pagrindo neturėjo ir buvo apgauti nesąžiningų teisininkų, kurie dingio arba klaidingai užpildė dokumentus. Daugelis asmenų dėl to buvo deportuoti. Imigracijos Tarnybos Čikagos padalinys šiuo me-

tu yra apskųstas teismui už ką tik minėtų asmenų deportavimą grindžiant tuo, kad Imigracinės Tarnybos padalinys neturėjo teisės priimti neturintį pagrindą prašymus.

Bet tai bus tik viena iš tolimesnių temų. Atminkite, jei kuris iš jūsų esate nelegalus, pažeidęs turėtą statusą dėl nesvarbu kokios priežasties, jei išbuvote virš šešių mėnesių, jums bus taikoma trijų arba dešimties metų draudimo įvažiuoti į JAV grėsmė (priklausomai nuo to prieš kiek laiko pasibaigė jūsų statuso galiojimas). Jei viršijote leistiną laiką daugiau kaip šešiais mėnesiais, išvykę negalėsite sugrįžti į JAV trijų metų laikotarpyje. Jei išbūsate daugiau nei metus, įvažiuoti į šalį galėsite tik po dešimties metų. Praktika parodė, kad asmenys, kurie pažeidžia savo statusą ir prabūna šalyje nelegaliai net ir mažiau nei šešis mėnesius, grįžę susiduria su sunkumais, kuomet eina prašyti kitos vizos į JAV ambasadą. Tokiems pokalbiams reikia būti pasiruošus ir žinoti, kaip pagrįsti atsakymus. Tam rekomenduoju pasikonsultuoti pas imigracijos reikalų ekspertą ar advokatą. Privalote žinoti ką darote, todėl mano tikslas — padėti jums suprasti daugelį teisinių klausimų.

Informacija, pateikta šiame straipsnyje negali būti traktuojama kaip teisinis patarimas ar teisinė nuomonė. Straipsnio paskirtis yra tik bendro informacinio pobūdžio. Skaitytojai turėtų pasikonsultuoti su advokatu konkrečiu klausimu arba konkrečia situacija.

Copyright John W. Kearns

Kiek „sveria“ dovana?

Stefa Tamoševičienė

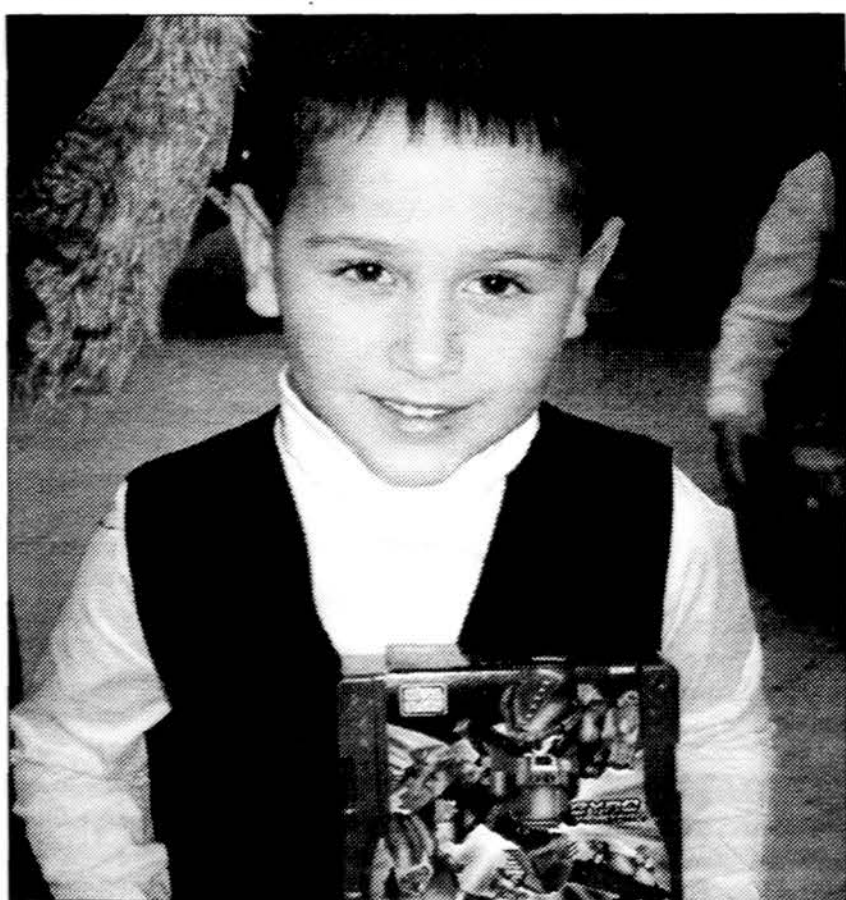
Nulingavo didžiosios metų šventės — Kalėdos, Naujieji metai. Retai berastum žmogų, abejingą dovanoms. Šurmuliai didžiuosiuose prekybos centruose, glėbiai spalvingų ryšulelių, skubėjimas, pakavimas, atvirukai, sveikinimai. Ir staiga viskas dingio, nutilo, kažko lyg trūksta. Kokį tik dovanų neradome po eglute? Meniškos sielos žmonės dažnai vertina ir niekučius, svarbu, kad jie būtų originalūs, išradingai sukurti. Praktiškesni — šeimos narius apdovanojo drabužiais, buities daiktais. Jie žinojo namiškių skonį ar bent ieškojo labiausiai trūkstanto daikto. Amerikiečių šeimose net šuniukai būna užganėdinti. Jiems — specialūs kaulai, žaislai specialiose spalvingose plastiko kojinese... Rizikinga pirkti drabužių, papuošalų mažiau pažįstamiems žmonėms, nežinia, ar pataikysi į jų skonį. Bet prisimeiname posakį: „Dovanotam arkliui į dantis nežiūrima“ ir perkame, kas atrodo gražu. Retai kuris nesidžiaugia apdovanotas. Būna ir juokingų sutapimų. Antai, mano draugė per Kalėdas gavo dovanų net penkis vienodus megztinius. Neįtikėtina. Juokiasi, kad dabar užtek- sia net visoms penkioms darbo dienoms. Bet kas patikės, kad ne tuo pačiu kasdieną vilkėsianti? — Gal surengsiu aukcioną, — žinoma, tik juokauja.

Prisiminiau ir aš savo vaikystės dovanas. Kalėdų senelis atnešė man ir seseriai po gražią lėlę. Dar mudvi buvome darželinukės, nelabai išpaikintos žaislų. Mama nusprendė, kad dovanotos leles bus „išsiginės“, nes kasdienai turėjome prastesnių. (Tik vėliau sužinojome, kad tas gra-

žuoles mums iš Rygos parvežė teta). Apdovanotos už eilėraščius, tuoj su naujomis lėlėmis užikorėme į palėpę. Labai rūpėjo patikrinti — kokie yra organai jų viduje? Kai perkirpome lėlių pilvus, rankų, kojų siūles, išburo pjuvenas. Nusiritome žemyn. Tikra ašarų pakalnė. Iš lėlių liko tik skudurai. Bet vaikystės smalsumo nepalyginsi su suaugusio nepagarba ar panieka dovanotojui.

Kartą sveikinome bendradarbę, pasitikinčią savimi poniutę. Mat jos gimtadienis sutapo su Kalėdomis. Susidėjome pinigų ir nuipirkome gražų vėrinį. Šventinę nuotaiką sugadino pati gimtadienininkė, kai išvyniojusi mūsų dovaną, ironiškai išsiviepė. Kelias dienas dovana mėtėsi ant palangės, kol pamatėme ant grindų prisėtų karoliukų. Vienai bendradarbei toji „inteligentė“ prasitarė — jai pseudoakmenukų nereikia, mat vyras vis dovanoja baltojo aukso su deimantukais juvelyrinių dirbinių.

Pasakojo pažįstama —ėjusi į svečius, kur trūko tik gulgės pieno. Atėję kvietiniai vis statė pasieniais tapybos, grafikos paveikslus, teikė brangiausias vazas, servizus. — Mes nutarėme jubilitei padovanoti vertingą, gražiai išleistą meno šedevrų reprodukcijų albumą, — prisimena Jūratė. — Vakaro „kalitininkė“ padėjo už mūsų gražiai ipakuotą dovaną ir atsainiai mestelėjo ją ant pianino. Nežvilgtelėjo — kas viduje. Po kelių mėnesių pakvietėme į mano vyro gimtadienį tą pačią, nepagarbiai priėmusią mūsų dovaną, jubilatę. Ji su vyru, labai žaismingai nusiteikę, žarstydami komplimentus, įteikė manajam Jo-

Nuotraukoje: Juozukas Gurevičius su kalėdine dovanėle.

nui dovaną, linkėdami turtėti dvasiškai. Svečiams išsiskirsčius, atrišome jos kaspinėlių. Aiktelėjau, išvydusi lygiai tokį pat albumą, kokį jai dovanojome. Toptelėjo galvon, kad žmonės prarado atmintį, bet dar labiau netekome žado, kai atvertę šį albumą, viduje pamatėme ir savo ranka rašytą atviruką: „Onute, garbingo jubiliejaus...“ (tokie buvo mano skirti prieš keletą mėnesių žodžiai jai). Supratau, kad mūsų dovanos jė net nebuvo atsivertę. Pasijutome labai nesmagiai, bet supratome, kad tai ne piktas mūsų svečių pokštas, o sveikintojų neapdairumas, o gal — taupumas. Bet ne. Tai buvo paprasčiausia nepagarba žmogui. Ko tik nepasitaiko su tomis dovanomis... Norėjau syki pasirodyti originali ir, pakviesta į kaimynės gimtadienį, pasiuvau lėlę. Mano kūrinys atėmė keletą vakarų, nes stengiausi siūti labai kruopščiai, išradingai. Aprengiau

lėlę retro stiliumi — senoviniais mežginiais, suraičiau plaukus, uždėjau skrybėlę su tinkleliu. Kitos moterys, maniau, ją pasodintų matomiausioje vietoje — gal ant komodos... Kaimynė, priėmusi mano dovaną, aiktelėjo iš nuostabos: „Ale, kas per lėlė...“ Bet, žiūriu, ją tuoj pat įmetė į lovytę savo vienerių metų dukraitei pažaišti. Mergaitė lėlę pešiojo, tampė, kišo į burną, kol visai išardė. Net negalvojo močutė atimti, tik paskui gryžtelėjo iš lovelės ištašytus mežginius ir pasakė: „Matyt, netvirtai susiuvai, kad vieni skutai beliko“. — Norėjau kuo greičiau išbėgti iš tų namų — taip skaudėjo širdį. Pagalvojau, geriau jau būčiau jai atnešusi lašinių gabalą, negu savo įdėtus jausmus palikusi... Geriausia dovana — nuoširdumas, kai nesvarstoma — kiek karatų yra briliante, žiede... Išauklėtam ir vaiko piešinėlis brangus, jeigu dovanotas su meile...